

Vi - menneskene -

Forfatter: Dag Arneson<dag@nettmenigheten.no>

Tanker omkring Bibelens forhold til alle mennesker uavhengig av rase, hudfarge, kjønn og oppvekstvilkår. Hva er synd og hvorfor er det synd og hvordan mener egentlig Bibelen om en del emner. Er Bibelen en gammel bok som i dag er utdatert og er Bibelen bare skrevet til bestemte grupper av mennesker?

Noen tanker rundt dette.

- vi – menneskene.

Den unge religionsforskeren Hanne Nabintu Herland har skrevet en bok som heter «Alarm» der hun tar opp sitt inntrykk av utviklingen i Norge, den vil forhåpentlig vekke debatt og bør leses av folk som vil se andre tanker enn stereotype etterligninger av alt det andre har skrevet om kristendom, kultur, politikk og kvinnekamp! Det går ikke fram av intervjuet om hun er troende eller ikke og det er ikke noe i den som tyder på dette.

I et avisintervju siteres en uttalelse fra henne som satte mine tanker i sving. Hun sier der at hun nekter å synes synd på et menneske fordi det er muslim eller mørkhudet. Nå vet nok hun mer enn de fleste om dette, hun er født i Afrika og reiste ikke derfra før hun var 19 år gammel. Hun er altså vokst opp i nær tilknytning til mørkhudede muslimer og hadde dem som venner og naboer og hun gir faktisk uttrykk for at denne såkalte snillismen som det norske politikermiljøet fronter er en tydelig form for diskriminering. Jeg har her lyst til å legge til for egen regning at det kan se ut for at det er tillit til mennesker av en annen kultur enn vår egen når misjonsorganisasjoner ikke overlater driften av kirkene til landets egne innbyggere og bare hjelper til med det mest nødvendige. Noe av den samme grunntanken finner vi i det som kalles «kvotering» av kvinner eller av minoriteter, dette betyr etter min mening at en regner med at de ikke er dyktige nok til selv å skape sin egen plass i samfunnet! Lover mot diskriminering er etter min mening et nødvendig gode i et samfunn, men dette med kvotering er det motsatte - det er diskriminerende.

Som tittel på dette stykket har jeg satt « - vi – menneskene - » og det har jeg gjort fordi jeg mener at mennesker er en gruppe av individer som er mer like enn det vi vanligvis tenker. Vi har så lett for å inndele menneskene i undergrupper og ut fra yttre forskjeller stille krav og forventninger ut fra hvilke gruppe vi har plassert dem i. Dette er etter min mening diskriminerende samtidig som det er lammende for den enkeltes personlige utvikling. Som mennesker har vi lett for å ta opp i oss omgivelsenes syn på oss slik at når ingen forventer noe positivt av oss gjør vi ikke det selv heller. Vårt syn på oss selv farges meget sterkt av omgivelsenes meninger fra vi er veldig små og dårlig påvirkning er ofte en forklaring på negativ utvikling som former oss som voksne. Men en forklaring er ikke det samme som en unskyldning som gir oss lov til å fortsette i

samme negative spor!

Jeg har i mange år nå lest i Bibelen og undret meg over hvordan den faktisk ikke taler til bestemte typer mennesker men til oss – til menneskene. Det som er synd og urett ser ut til å være det for alle og det som er et rett og godt liv ser også ut til å være for alle. I mange kristne sammenheng snakkes det om kulturforskjeller og om generasjonskløfter og det bygges kunstige barrierer mellom raser og hufarger, men også mellom aldersgrupper, kjønnsforskjeller og oppvekstvilkår. Vi kan for eksempel ta dette med fredstid og krigstid, om et menneske som er vokst opp under tider med ufred blir det gale de gjør unnskyldt ut fra dette. Israel var og et land der krig ikke var uvanlig, der var det nok større forskjell mellom tidsepoker enn det er i de fleste land i dag. Likevel skiller Bibelen ikke mellom mennesker på den måten at det som var galt i fredstid ikke skulle være galt når en var vokst opp under krig. Etter min mening er det å unskylde dårlig og kriminell oppførsel med oppvekstvilkår en total undervurdering av et menneskes personlighet og vurderingsevne. For meg ser det ut fra media at dersom jeg har en litt mørkere hudfarge, er oppvokst under en krig og fått noe utilstrekkelig skolegang forventes det av meg at jeg skal være en belastning for både det samfunn jeg lever i og for meg selv. I den forbindelsen glemmer vi kanskje at de fleste av de som i dag sitter rundt på våre aldershjem hadde sin barndom i krig og mange under svært karrige kår!

Selvsagt er det slik at vi som barn og unge påvirkes og formes av oppvekstmiljø, men mennesket er ikke en robot som viljeløst handler ut fra andres programmering. Mennesket er en unik skapning skapt i Guds bilde og derfor blir også mennesket av guddommen stilt ansvarlig for sitt liv. Det forventes fra Bibelens side at mennesket skal være en ressurs for sine omgivelser ut fra de talenter det er utrustet med og de muligheter de får og Bibelens tale om synd og urett peker ikke på hvordan vi kan skuffe en gud, men ondt vi kan gjøre mot våre medmennesker.

Jeg mener at ethvert menneske er en genuin personlighet og har muligheter til å velge mellom det gode og det onde og jeg mener at vi alle kommer til kort ut fra egne forventninger. Vi kan da velge mellom det å søke den hjelp som er tilbudt oss som menneskehet av Skaperen eller vi kan la oss drive viljeløst av omgivelser og det negative som finnes i oss alle og unskylde oss med alle de unskyldingene som det moderne samfunn tilbyr oss.

Jeg har jo hørt mennesker si at de ikke kan bli troende fordi de da ikke kan gjøre det ene eller det andre, til eksempel kan de da ikke ta seg en fest og drikke seg fulle. Men det som er galt er vel galt i alle fall om vi er troende eller ikke. Bibelens taler ikke forskjellig til forskjellige grupper om hva som er rett og hva som er galt. Om noen slår meg i hodet med ei tom ølflaske spiller det ingen rolle om vedkommende er kristen, muslim eller tilhører Humanetisk forbund, det gjør akkurat like vondt.

Derfor har ikke Bibelen noe spesielt budskap til mørkhudede eller sier at hva som er galt er avhengig av miljø og kultur, for Bibelen er alle syndere og blir alle frelst av nåde. Den sier så om det nye livet at i Kristus er det ikke jøde eller greker, trelle eller fri, mann eller kvinne, men alle er en

i Kristus Jesus. Dette må bety at selv om Bibelen klart sier at vi som mennesker er unike så forventes det at enhver av oss er trofaste mot det vi er og de muligheter vi får. Vi får ikke like utfordringer, men vi utfordres likt ut fra de muligheter vi er utrustet med.

Nå er det selvsagt riktig at Bibelen taler forskjellig til kvinner og menn, det ville være underlig om den ikke gjorde det fordi de er utrustet med forskjellige evner og oppgaver av Skaperen. Etter min mening er det diskriminering av kvinnen når det arbeides for at hun skal bli mest mulig lik mennene. De har en unik egenkvalitet og som skapning er på alle måter uunværlige både for menn og barn og for samfunnet i sin helhet. Å gjøre henne til en kopi av mannen gir oss et fattig samfunn å tar bort den balanse som ligger i menneskeheten som skaper trygghet for den oppvoksende slekt. Bibelen taler altså på noen områder forskjellig til menn og kvinner ut fra de egenskaper og oppgaver Skaperen har lagt foran dem, men den taler ikke forskjellig til dem ut fra hudfarge eller oppvekstmiljø!

Nå vil vel noen innvende mot disse tankene og si at jeg ikke har greie på det jeg skriver om, jeg kan da ikke kjenne alle mennesker og vite hvordan de har det eller hvilke prøvelser de har vært utsatt for opp gjennom livet. Det har de da helt rett i, jeg har ikke muligheter til å forstå alt fordi jeg som menneske er svært begrenset. Men dersom vi tror at Bibelens gud er den han sier seg å være må vi gå ut fra at han både vet og forstår og da er det etter min mening grunnleggende viktig å se at det er ingen spesiell Bibel til kvinner og menn, ingen spesiell til bruk i krig og en fred, det er heller ingen Bibel for mørkhudede og en for blekinger, ingen for muslimer spesielt eller en for barn av alkoholikere mens en annen er for prestens barn. Det er en Bibel og et budskap og det er til oss – til menneskene!

Bibelen sier at allerede da vi var fostre så hans øyne oss og at han derfor danner hvert menneske allerede i mors liv for det livet som ligger foran det. Derfor er det viktigste et menneske kan gjøre å leve opp til det mesterverk det egentlig er ut fra de muligheter det får og dette er uavhengig av alt annet. Denne trofasthet mot seg selv og Skaperen styres ikke av rase, kjønn eller oppvekstvilkår og svik mot dette er svik mot både Skaperen og mot egen sjel eller personighet. Jeg mener det er utrolig viktig at vi begynner med å se på ethvert menneske som et verdifullt bidrag til menneskeheten fra himmelens og jorden skaper og forvente at det lever opp til dette istedet for å gjøre det til et offer for omstendigheter som rase, religiøs påvirkning eller utilstrekkelig oppvekstvilkår. Gud vil stille ethvert menneske til ansvar for sitt liv ut fra en universiell lov om medmenneskelighet når menneskets liv her nede er over, derfor tror jeg at det er viktig for alle menneskers evighet at de samme krav blir stilt til dem mens de lever slik at de stilles på valg istedet for bestandig å gis unskyldninger for at de svikter både seg selv og andre!